

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 3To/84/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6219010755
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 06. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jozef Ryant
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2020:6219010755.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jozefa Ryanta a sudcov JUDr. Mária Šuleja a JUDr. Adriány Považanovej, v trestnej veci obžalovaného ml. E. H., za zločin sexuálneho zneužívania podľa § 201 ods. 1 Tr. zák., na neverejnom zasadnutí dňa 24. júna 2020, o odvolaní obžalovaného ml. E. H. proti rozsudku Okresného súdu Veľký Krtíš zo dňa 09.03.2020, sp. zn. 3T/94/2019 takto

rozhodol:

Podľa § 321 ods. 1 písm. b), c) Tr. por. z r u š u j e napadnutý rozsudok okresného súdu v celom rozsahu.

Podľa § 322 ods. 1 Tr. por. vec v r a c i a súdu prvého stupňa, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

o d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Veľký Krtíš uznal obžalovaného ml. E. H. rozsudkom zo dňa 09.03.2020, sp. zn. 3T/94/2019 vinným zo spáchania zločinu (nesprávne súdom prvého stupňa uvedené prečinu) sexuálneho zneužívania podľa § 201 ods. 1 Tr. zák. na tom skutkovom základe, že

v presne nezistených dňoch v mesiaci december 2017 až začiatkom mesiaca január 2018 v čase okolo 22:00 h mal opakovane na izbe na školskom internáte A.V. K. vo U. S., po vzájomnej dohode a súhlase maloletej, pohlavný styk s mal. K.V., nar. XX.XX.XXXX, pričom mal vedomosť o jej veku, teda, že v danom čase bola osobou mladšou ako 15 rokov, pričom uvedeným konaním nebola mal. K.V., nar. XX.XX.XXXX spôsobená žiadna škoda, ani žiadne zranenie vyžadujúce si lekárske ošetrenie alebo práceneschopnosť.

Za to obžalovanému uložil podľa § 201 ods. 1 Tr. zák. s použitím § 36 písm. j) Tr. zák., § 38 ods. 2, 3 Tr. zák., § 117 ods. 1 Tr. zák. trest odňatia slobody vo výmere 18 mesiacov. Podľa § 49 ods. 1 písm. a) Tr. zák., § 119 ods. 1 Tr. zák. mu výkon trestu odňatia slobody podmienene odložil na skúšobnú dobu 20 mesiacov.

Proti tomuto rozsudku okresného súdu podal včas, t. j. v zákonom stanovenej lehote odvolanie obžalovaný ml. E. H., a to ihneď po jeho vyhlásení do zápisnice o hlavnom pojednávaní zo dňa 09.03.2020, pričom takto podané odvolanie následne písomne zdôvodnil prostredníctvom svojho obhajcu, podaním zo dňa 15.05.2020, ktoré bolo súdu prvého stupňa doručené dňa 18.05.2020. V písomných dôvodoch uviedol, že nie je pravdou, že by mal pohlavný styk s mal. K.V., nar. XX.XX.XXXX. Obžaloba Okresnej prokuratúry Veľký Krtíš zo dňa 11.12.2019 je založená len na výpovedi mal. K.V. a svedkyne C. V. Mal. K.V. bola medzi spolužiakmi známa tým, že si vymýšľa, čo potvrdili aj svojimi výpoveďami v prípravnom konaní v tom čase riaditeľ školy Y. R. T., nar. XX.XX.XXXX, bytom U. S. č. XX, kde v zápisnici o výsluchu svedka na OR PZ vo Veľkom Krtíši dňa 17.07.2019 uviedol, že ona mala rada, keď sa vyvolal konflikt. Bola rada stredobodom pozornosti a podľa neho si to K.V. na E. vymyslela. A. Q., nar. XX.XX.XXXX, bytom A., A. XXX/X, v zápisnici na OR PZ Veľký Krtíš dňa 17.07.2019 uviedla, že

ona videla aj na vlastné oči, že Z.U., býval aj u nich v dome, tento u rodiny K.V. aj prespával a povedala jej to aj L. V., K. mladšia sestra. Svedkyňa C. V., nar. XX.XX.XXXX, bytom V. č. XXX v zápisnici na OR PZ Veľký Krtíš dňa 25.11.2019 uviedla, že videla, že s V. mal mať pohlavný styk. Následne však na otázku obhajcu, že v izbe bola tma, ale aká, ona uviedla, že nebola úplná tma, videla, že sa V. hýbala a sedela na E.. Nevidela úplne, že by mali sex. Táto svedkyňa na hlavnom pojednávaní sa pridržala svojej výpovede z prípravného konania, avšak po skončení jej výsluchu na chodbe súdu sa pred jeho matkou H. H. priznala, že všetko si vymyslela a čo hovorila na súde, nie je pravdou. Jeho matka pred svojou výpoveďou na pojednávaní túto skutočnosť uviedla, avšak zo strany súdu jej bolo oznámené, že C. V. súd opätovne ako svedkyňu nevypočuje. Pri jeho bližšom zisťovaní sa dozvedel, že táto svedkyňa v inkriminovanom čase na internáte ani nebývala. Napadnuté rozhodnutie súdu považuje za zmätočné, nakoľko neboli využité všetky možnosti dokazovania. Ide o trestnú vec, kde v prípade uznania jeho viny sa jedná o výrazný zásah do jeho práv a slobôd. Na základe týchto skutočností navrhol, aby krajský súd ako súd odvolací napadnutý rozsudok prvostupňového súdu v celom rozsahu zrušil a oslobodil ho spod obžaloby, alternatívne, aby napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil prvostupňovému súdu na doplnenie dokazovania v zmysle odvolania.

Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací z podnetu odvolania podaného obžalovaným ml. E. H. v zmysle § 317 ods. 1 Tr. por. preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie a preskúmal tiež správnosť postupu konania, ktoré týmto výrokom predchádzalo. Mal na zreteli i svoju povinnosť v tom smere, že na prípadné chyby, ktoré neboli odvolaním vytýkané prihliadol, ak by odôvodňovali podanie dovolania v zmysle § 371 ods. 1 Tr. por. V tejto súvislosti zistil, že odvolanie obžalovaného bolo podané dôvodne.

Podľa § 2 ods. 10 Tr. por. orgány činné v trestnom konaní postupujú tak, aby bol zistený skutkový stav veci, o ktorom nie sú dôvodné pochybnosti, a to v rozsahu nevyhnutnom na ich rozhodnutie. Dôkazy obstarávajú z úradnej povinnosti. Právo obstarávať dôkazy majú aj strany. Orgány činné v trestnom konaní s rovnakou starostlivosťou objasňujú okolnosti svedčiace proti obvinenému, ako aj okolnosti, ktoré svedčia v jeho prospech, a v oboch smeroch vykonávajú dôkazy tak, aby umožnili súdu spravodlivé rozhodnutie.

Podľa § 2 ods. 12 Tr. por. orgány činné v trestnom konaní a súd hodnotia dôkazy získané zákonným spôsobom podľa svojho vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo i v ich súhrne nezávisle od toho, či ich obstaral súd, orgány činné v trestnom konaní alebo niektorá zo strán.

Podľa § 168 ods. 1 Tr. por. ak rozsudok obsahuje odôvodnenie, súd v ňom stručne uvedie, ktoré skutočnosti vzal za dokázané, o ktoré dôkazy svoje skutkové zistenia opiera a akými úvahami sa spravoval pri hodnotení vykonaných dôkazov, najmä ak si navzájom odporujú. Z odôvodnenia musí byť zrejmé, ako sa súd vyrovnal s obhajobou, prečo nevyhovel návrhom na vykonanie ďalších dôkazov a akými právnymi úvahami sa spravoval, keď posudzoval dokázané skutočnosti podľa príslušných ustanovení zákona v otázke viny a trestu. Ak rozsudok obsahuje ďalšie výroky, treba odôvodniť aj tieto výroky.

Pri prejednávaní posudzovanej trestnej veci sa prvostupňový súd citovanými ustanoveniami Trestného poriadku dôsledne neriadil, odvolací súd zistil chyby v napadnutých výrokoch rozsudku, najmä pre nejasnosť a neúplnosť jeho skutkových zistení, navyše sa okresný súd nevysporiadal so všetkými okolnosťami, významnými pre svoje rozhodnutie, pričom na strane odvolacieho súdu vznikli pochybnosti o správnosti skutkových zistení napadnutého výroku rozsudku, na ktorých objasnenie treba dôkazy opakovať a vykonať i ďalšie dôkazy.

Pokiaľ v posudzovanej trestnej veci vykonal okresný súd hlavné pojednávanie, v jeho priebehu v rámci dokazovania vypočul dňa 05.03.2020 ml. obžalovaného, svedkov C. V. a H. H.. Podľa § 263 ods. 1 Tr. por. prečítal zápisnicu o výpovedi svedkyne - poškodenej K. V. a svedkov mal. L. Y., mal. K.V., A. Q., Y. R. T. a Z.U.. Za splnenia procesných podmienok § 268 ods. 2 Tr. por. (nesprávne okresným súdom uvedené podľa § 268 ods. 1 Tr. por.) prečítal obsah písomného znaleckého posudku (č.l. 47 až 60), pričom v zmysle § 269 Tr. por. prečítal aj jednotlivé listinné dôkazy zadovážené a zadokumentované v obsahu spisového materiálu. Zároveň podľa § 270 ods. 2 Tr. por. vykonal na technickom zariadení obrazovo-zvukový záznam o výsluchu svedkyne mal. K.V. zaznamenaný na CD nosiči, oboznámením celého záznamu. V zmysle § 272 ods. 3 Tr. por. odmietol návrh obhajoby na výsluch svedkov A. Q.,

Y. R. T. a mal. L. Y., keďže výpovede týchto svedkov z prípravného konania boli prečítané na hlavnom pojednávaní a obžalovaný k nim nemal žiadne pripomienky, ako aj s odkazom na obsah ust. § 240 ods. 3 Tr. por., pretože nenavrhol vykonať tento dôkaz po doručení výzvy a súd by jeho vykonanie v kontexte iných dôkazov považoval nadbytočným. Na podklade takto vykonaného dokazovania potom okresný súd dospel k právnomu záveru v tom smere, že obžalovaný vykonal súlož s osobou mladšou ako 15 rokov.

Takýto výrok o vine obžalovaného súd prvého stupňa zdôvodnil s odkazom aj na správu gynekológa Y. L. T. zo dňa 04.12.2018, ktorý vyšetrením mal. K.V. zistil, že už mala pohlavný styk. Ďalej na znalecký posudok T. Y. Q., T., znalkyne z odboru psychológia, odvetvie klinická psychológia detí, klinická psychológia dospelých, poradenská psychológia, z ktorého vyplýva, že mal. K.V. je schopná vnímať prežívanú udalosť, zapamätať si ju a reprodukovať, jej výpoveď možno hodnotiť ako pravdivú, nebol u nej zistený sklon k vedomému klamstvu či ku konfabulácii. Podľa okresného súdu obžalovaného usvedčujú jednak výpoveď mal. K.V., ako aj výpoveď svedkyne C. V.. Podľa mal. K.V. mala pohlavný styk len s obžalovaným. Pohlavný styk mali na jeho izbe, pri tomto nikto iný prítomný nebol. Mali ho viackrát. To, že mali spolu pohlavný styk potvrdila aj svedkyňa C. V., ktorá bola v školskom roku 2017/2018 žiačkou A.V. K. vo U.E. a spolubývajúcou mal. K.V. Táto bola svedkom, keď raz vo večerných hodinách v zimnom mesiaci prišiel cez okno k nim na izbu obžalovaný za účelom vykonania pohlavného styku s mal. K.V. Táto svedkyňa mala síce vedomosť o tom, že mal. K.V. mala v rozhodnom čase nadviazanú známosť s Z.U., avšak ona nevidela ani nepočula, že by mala s Z. aj pohlavný styk. Prvostupňový súd v tejto spojitosti neuveril obhajobe, ktorá v záverečnej reči uviedla, že táto svedkyňa nemohla byť toho svedkom, keďže už nebola žiačkou školy, čo bolo vyvrátené listinnými dôkazmi a ani snahe obžalovaného preniesť svoju vinu na inú osobu, keď sa obhajoval tým, že to bol Z.U., s ktorým mala mal. K.V. pohlavný styk. Vyhodnotením dôkazov jednotlivo a v ich vzájomnej súvislosti dospel prvostupňový súd k záveru, že to bol obžalovaný, ktorý sa poznal dôverne s mal. K.V., ich poznanie nadobudlo intímny charakter a po ich vzájomnej dohode mali spolu viackrát pohlavný styk. Obžalovaný mal vedomosť o veku maloletej, čo sám aj potvrdil na hlavnom pojednávaní.

Primárne sa z pohľadu krajského súdu žiada zvýrazniť to, že ako súd odvolací nie je oprávnený vo svojom zrušujúcom uznesení dávať súdu prvého stupňa záväzné pokyny, k akým záverom má dospieť pri hodnotení jednotlivých dôkazov a ani k tomu, aké celkové skutkové zistenia má urobiť. Má však právo na to, aby súdu prvého stupňa dal záväzné pokyny na opakovanie dôkazov už vykonaných alebo na vykonanie nových dôkazov.

Ako je to zistiteľné z obsahu zápisnice o hlavnom pojednávaní zo dňa 05.03.2020, súd prvého stupňa v rámci dokazovania na podklade uznesenia podľa § 263 ods. 1 Tr. por., prečítal zápisnice aj o výsluchu svedkyne - poškodenej K. V. a svedkov mal. L. Y., mal. K.V., A. Q., Y. R. T. a Z.U.. Pokiaľ ide najmä o skutočnosť, že súd prvého stupňa nepovažoval za potrebné vykonať osobný výsluch mal. K.V., v rámci dokazovania na hlavnom pojednávaní, dôvod takého postupu nie je z odôvodnenia napadnutého rozsudku zistiteľný. Následne prvostupňový súd na hlavom pojednávaní v prípade tejto svedeckej výpovede postupoval aj v zmysle § 270 ods. 2 Tr. por. a obrazovo-zvukové záznamy na CD nosiči, ktoré sú obsahom spisu na č. l. 30, 82 vykonal na technickom zariadení oboznámením celého záznamu.

Hodnotiac súhrn doposiaľ vykonaných dôkazov zistil krajský súd viaceré rozpory vo výpovediach svedkov vypočutých na hlavnom pojednávaní a vo výpovediach svedkov, z prípravného konania, ktoré boli na hlavnom pojednávaní len prečítané. Podľa prečítanej výpovede svedkyne mal. K.V. a oboznámeného obrazovo-zvukového záznamu jej výpovede, mala mal. K.V. pohlavný styk s obžalovaným viackrát, výlučne len na internátnej izbe obžalovaného v čase medzi 22.00 hod. až 24.00 hod., a to vždy bez prítomnosti inej osoby. Táto nevedela presne uviesť obdobie kedy sa tak stalo, malo to byť asi v lete. Spolubývajúci obžalovaného boli v tom čase vonku s vychovateľkami. Svedkyňa zároveň poprela, že by o súlož medzi ňou a obžalovaným hovorila svedkyňi L. Y.. Podľa nej to tejto svedkyňi povedal obžalovaný. Podľa výpovede svedkyne C. V. na hlavnom pojednávaní, kedy zotrvala na svojej výpovedi z prípravného konania, táto dokazovala, že bola v internátnej izbe, v ktorej bývala svedkom stretnutia obžalovaného s mal. K.V., kedy usúdila, že medzi obžalovaným a mal. K.V. došlo k súložu. Podľa výpovede tejto svedkyne aj z prípravného konania sa obžalovaný dostal do izby cez okno, pričom mal. K.V. s obžalovaným boli na tejto izbe aj prichytení vychovateľkou, ktorá to ráno oznámila riaditeľovi školy. Z prečítaných svedeckých výpovedí vychovateľky A. Q. a riaditeľa A. K.V. vo U. S. Y. R. T. nebola táto skutočnosť preukázaná.

Bude povinnosťou súdu prvého stupňa tieto rozpory odstrániť a dôsledne rešpektovať obsah ust. § 168 ods. 1 Tr. por. a teda zákonným spôsobom zvolený postup náležite zdôvodniť v smere, akými úvahami sa spravoval pri hodnotení vykonaných dôkazov, najmä, ak si vzájomne odporujú.

Obžalovaný v dôvodoch svojho odvolania, ako je to uvedené vyššie, vyslovil nesúhlas s odsudzujúcim výrokom napadnutého rozsudku, zvyrazňujúc najmä obsahy výpovedí svedkov Y. R. T. a A. Q. v štádiu prípravného konania k osobe mal. K.V. ako aj obsah výpovede svedkyne C. V. tak na hlavnom pojednávaní, ako aj v prípravnom konaní, keď táto len usúdila, že medzi obžalovaným a mal. K.V. došlo k súložiu, či k nej skutočne aj došlo nevidela. Treba opakovane zvyrazniť to, že na jednej strane je tu tvrdenie mal. K.V. o priebehu skutkového deja, ktoré usvedčuje obžalovaného z jeho spáchania, pričom je potrebné zároveň poukázať, že táto sa však nevedela presne vyjadriť k časovému obdobiu spáchania skutku, keď podľa jej výpovede sa mal stať asi v lete, pričom k pohlavnému styku medzi ňou a obžalovaným malo dôjsť opakovane v čase okolo 22.00 hod. až do 24.00 hod., výlučne na internáte, a to vždy len v izbe obžalovaného a bez prítomnosti iných osôb, a to aj napriek skutočnosti, že obžalovaný mal viacerých spolubývajúcich, ktorí boli vonku s vychovateľkami, ktoré ich vonku púšťali. Na druhej strane sú tu však obhajobné tvrdenia obžalovaného, ktorý vinu v zmysle obžaloby popiera. V zmysle jeho obhajobných tvrdení aj k osobe svedkyne C. V., táto svedkyňa na internáte A.V. K. vo U.E. v žalovanom období už nebývala. Aj napriek argumentácii prvostupňového súdu, že v tejto spojitosti neuveril obhajobe, pretože to bolo vyvrátené listinnými dôkazmi, podľa zistenia odvolacieho súdu, na hlavnom pojednávaní nebol vykonaný žiadny listinný dôkaz, ktorým by bola obžalovaným uvádzaná skutočnosť v prejednávanej veci potvrdená ani vyvrátená. Takýto listinný dôkaz nebol ani v štádiu prípravného konania, ani v konaní pred súdom vôbec zabezpečený.

Hodnotiac túto dôkaznú situáciu bude preto podľa názoru krajského súdu žiaduce v súvislosti s osobou svedkyne C. V., ktorá tiež na hlavnom pojednávaní dokazovala podstatné skutočnosti pre rozhodnutie súdu o vine, resp. nevine obžalovaného, a ktorá ako je zistiteľné aj zo zvukového záznamu z hlavného pojednávania sa nevedela presne vyjadriť k obdobiu, kedy mala byť svedkom stretnutia obžalovaného s mal. K.V., aby súd prvého stupňa vyžiadal správu od A. U. K. vo U. S., či bola svedkyňa C. V. ubytovaná na ich internáte v období kladenom obžalovanému za vinu obžalobou, teda v mesiacoch december 2017 až január 2018 vrátane. V prípade, ak bola ubytovaná v období, ktoré predchádzalo žalovanému obdobiu, tak presne v akom období bola ubytovaná. Zároveň, či počas jej ubytovania bývala aj na izbe s mal. K.V. Keďže v zmysle § 22 ods. 2 Tr. zák., je trestná zodpovednosť páchatel'a pri trestnom čine sexuálneho zneužívania podľa § 201 Tr. zák. viazaná na dovŕšenie pätnásteho roku jeho veku, je tiež v tejto súvislosti potrebné, aby okresný súd vyžiadal od A.V. K. vo U.E. správu aj na obžalovaného a mal. K.V., z ktorej bude zistiteľné, v akom období až do mesiaca január 2018 (vrátane) boli obžalovaný a svedkyňa mal. K.V. ako žiaci ich školy ubytovaní na internáte. Zabezpečenie a následné vykonanie uvedených listinných dôkazov na hlavnom pojednávaní môže mať vplyv aj na posúdenie žalovaného obdobia, ako aj trestnej zodpovednosti obžalovaného.

V tejto súvislosti bude povinnosťou okresného súdu po doplnení dokazovania na hlavnom pojednávaní v odôvodnení svojho rozhodnutia zákonným spôsobom reagovať na jednotlivé obhajobné tvrdenia obžalovaného, ktoré sú obsiahnuté v dôvodoch jeho odvolania a tieto sú prakticky uvedené vyššie v tomto rozhodnutí.

Vo vyššie uvedenom ide nepochybne o vykonanie ďalších dôležitých dôkazov z hľadiska náležitého zistenia skutkového stavu veci, o ktorom nie sú dôvodné pochybnosti v rozsahu nevyhnutnom na rozhodnutie súdu o vine, resp. nevine obžalovaného zo spáchania stíhaného skutku. Pokiaľ ide o jeho nevinu, krajský súd v súvislosti s aplikáciou zásady „in dubio pro reo“ zdôrazňuje, že z jej obsahu pre orgány činné v trestnom konaní síce vyplýva a to pokiaľ ide o vyvodzovanie skutkových zistení na základe vykonaného dokazovania to, že v prípade pochybností o skutku, ako bol ustálený obžalobou je ich povinnosťou a súdu obzvlášť, prikloniť sa k možnosti pre obžalovaného priaznivejšej, no aplikácia tejto zásady vyžaduje zároveň splnenie ďalšej podmienky spočívajúcej v tom, že vzniknuté pochybnosti už nie je preukázateľne možné odstrániť vykonaním ďalších dôkazov. V súdenom prípade pritom neboli využité všetky dostupné možnosti na zistenie skutočného stavu veci, neboli vykonané dôkazy svedčiace v prospech obžalovaného a teda nie je na mieste záver, že vo veci už nie je objektívne možné nič ďalej dokazovať, resp. iným dôkazom majú na mysli taký, ktorý by spochybnil obhajobu obžalovaného, tohto usvedčiť zo spáchania stíhaného skutku v zmysle obžaloby prokurátora. Bude ale povinnosťou okresného súdu, rešpektujúc obsah ust. § 168 ods. 1 Tr. por., svoje rozhodnutie náležite zdôvodniť v rámci hodnotenia dôkazov, ktoré si navzájom odporujú.

Nad rámec odvolacích dôvodov krajský súd poznamenáva, že trestný čin sexuálneho zneužívania podľa § 201 ods. 1 Tr. zák. je zločinom. Prokurátor v prejednávanej veci nesprávne v obžalobe podanej na obžalovaného kategorizoval tento trestný čin ako prečin sexuálneho zneužívania, pričom súd prvého stupňa túto zrejmu nesprávnosť prevzal aj do odsudzujúceho rozsudku.

Z týchto dôvodov Krajský súd v Banskej Bystrici na podklade odvolania podaného obžalovaným ml. E. H. podľa § 321 ods. 1 písm. b), c) Tr. por. zrušil napadnutý rozsudok v celom rozsahu a podľa § 322 ods. 1 Tr. por. vrátil vec súdu prvého stupňa, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol. Doplnenie dokazovania v naznačenom smere odvolacím súdom by bolo spojené s neprimeranými ťažkosťami a navyše by mohlo viesť k iným skutkovým záverom.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu ďalší riadny opravný prostriedok nie je prípustný.